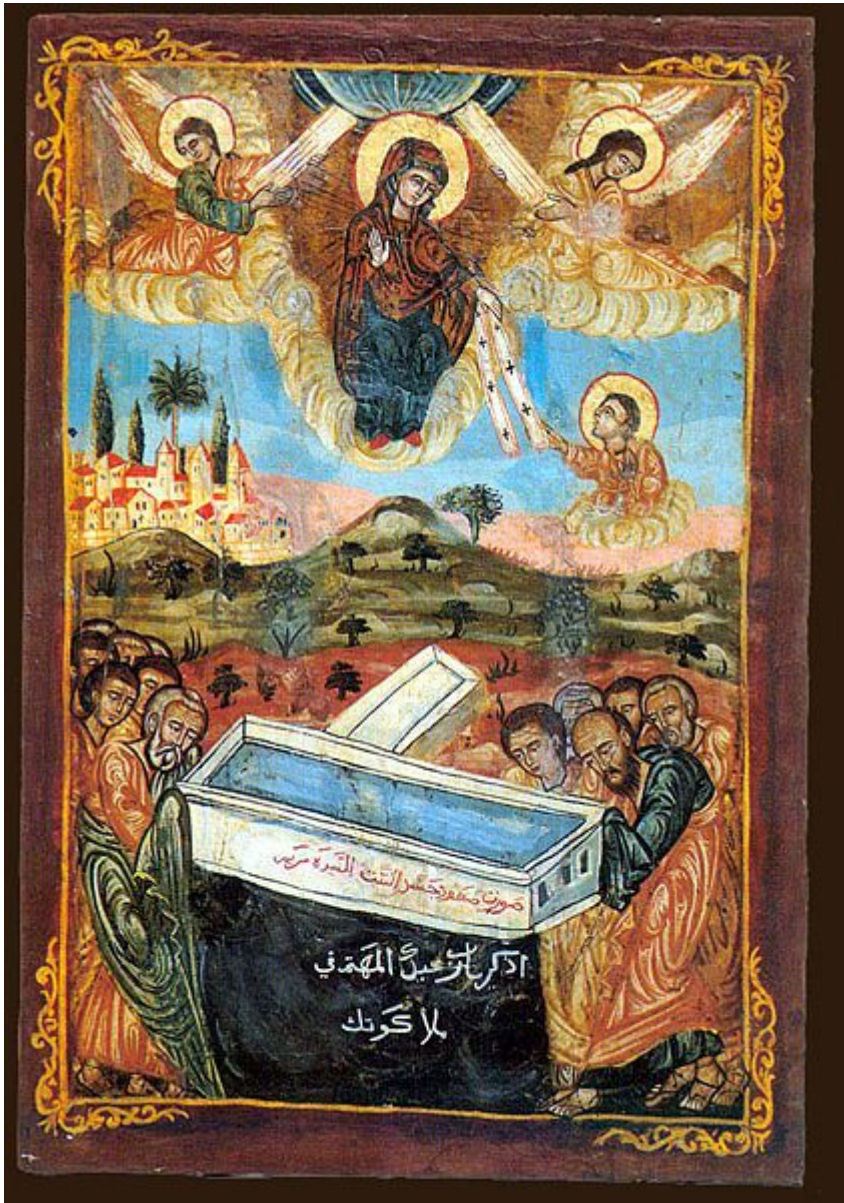

Η Ορθόδοξη Παράδοση και οι Συρο-Ιακωβίτες για την Τιμία Ζώνη της Θεοτόκου

/ [Ορθόδοξη πίστη](#)

Επιμέλεια. πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Αθανασίου

Α.Η ιστορία της Τιμίας Ζώνης στην Ορθόδοξη Παράδοση

Η Τιμία Ζώνη της Θεοτόκου, διαιρεμένη σήμερα σε τρία τεμάχια, είναι το μοναδικό λείψανο ή κειμήλιο που σώζεται από την επίγεια ζωή της και φυλάσσεται στην Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου.

Σύμφωνα με την παράδοση, η Ζώνη φτιάχτηκε από τρίχες καμήλας από την ίδια

την Θεοτόκο, και μετά την Κοίμησή της, κατά την Μετάστασή της στους ουρανούς, την παρέδωσε στον απόστολο Θωμά.

«Προς δόξαν ακήρατον ανερχομένη Αγνή, χειρί σου δεδώρησαι τω αποστόλω Θωμά, την πάνσεπτον Ζώνην σου», ψάλλει η Εκκλησία στο απολυτίκιο της εορτής της καταθέσεως της Τιμίας Ζώνης της Θεοτόκου.

Την Τιμία Ζώνη ανέλαβαν να διαφυλάξουν δύο πτωχές ευσεβείς γυναίκες στα Ιεροσόλυμα. Η Παναγία, λίγο πριν την Κοίμησή της, είχε δώσει εντολή στον Ευαγγελιστή Ιωάννη να μοιράσει σε αυτές και τις δύο εσθήτες της.

Το έργο της διαφύλαξης από γενιά σε γενιά συνέχισε μία ευλαβής παρθένος καταγομένη από την οικογένεια αυτή.

Στα χρόνια του αυτοκράτορα Αρκαδίου, υιού του Μ. Θεοδοσίου, έγινε η μεταφορά της Τιμίας Ζώνης στην ένδοξη πρωτεύουσα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, την Κωνσταντινούπολη. Την κατέθεσε σε μία υπέροχη λειψανοθήκη, την οποίαν ονόμασε «αγίαν σορόν». Η κατάθεση έγινε στις 31 Αυγούστου. Το ιερό κειμήλιο θα προστάτευε την πρωτεύουσα του κράτους και τους κατοίκους από κάθε εχθρική επίθεση, από κάθε δυστυχία και δαιμονική επιβουλή.

Μετά από λίγα χρόνια η κόρη του Αρκαδίου, η αυτοκράτειρα Πουλχερία, ανήγειρε το λαμπρό ναό των Χαλκοπρατείων και κατέθεσε εκεί την Τιμία Ζώνη.

Η ίδια η αυτοκράτειρα τη διακόσμησε με χρυσή κλωστή, έτσι όπως φαίνεται μέχρι σήμερα στην Ιερά Μεγίστη Μονή του Βατοπαιδίου.

Τον επόμενο αιώνα, άγνωστο πότε και με ποιόν τρόπο, μεταφέρθηκε η Τιμία Ζώνη στην Ζήλα της Καππαδοκίας, νότια της Αμασειάς.

Στην Κωνσταντινούπολη μεταφέρθηκε ξανά στα χρόνια του αυτοκράτορα Ιουστινιανού του Α΄ (527-565), κτήτορα της Αγίας Σοφίας.

Ο διάδοχός του Ιουστίνος Β΄ και η σύζυγός του Σοφία ανακαίνισαν τον ναό των Χαλκοπρατείων και ανήγειραν παρεκκλήσιο της Αγίας Σορού. Πάνω στην Αγία Τράπεζα φυλασσόταν η Τιμία Ζώνη.

Πλήθος θαυμάτων επιτέλεσε η Τιμία Ζώνη της Παναγίας στην Κωνσταντινούπολη. Θεράπευσε τη Ζωή Ζαούτζη, σύζυγο του αυτοκράτορα Λέοντα ΣΤ του Σοφού (886-912), που βασανιζόταν από κάποιο ακάθαρτο πνεύμα. Όταν ο πατριάρχης ακούμπησε πάνω της την Αγία Ζώνη, αμέσως λυτρώθηκε από το μαρτύριό της.

Ο πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γερμανός Α΄ (715-730) αναφέρει με λυρισμό ότι η Τιμία Ζώνη διατηρεί αιώνια την θεία ευωδία των θεραπειών που επιτελεί, ευφραίνοντας όσους την πλησιάζουν με πίστη και ευλάβεια· και ο Ιωσήφ ο υμνογράφος (περίπου 816-866) εξυμνεί το άγιο κειμήλιο, γιατί αυτό με την Χάρη της Παναγίας, καθαγιαίνει τους πιστούς που προσέρχονται ευλαβικά για να το προσκυνήσουν, τους ανυψώνει από τη φθορά και τους απαλλάσσει από ασθένειες και θλίψεις.

Γύρω στο 1150 η Τιμία Ζώνη βρισκόταν στο Μεγάλο Παλάτι της Κωνσταντινουπόλεως, στο ναό του Αγίου Μιχαήλ. Μάλλον είχε τεμαχιστεί και τεμάχια είχαν μεταφερθεί στους ναούς.

Τον 12ο αιώνα, και συγκεκριμένα στα χρόνια της βασιλείας του Μανουήλ Α΄ Κομνηνού (1143-1180), καθιερώθηκε επίσημα η εορτή της Αγίας Ζώνης την 31η Αυγούστου, ενώ παλαιότερα εορταζόταν μαζί με την εορτή της Εσθήτος της Θεοτόκου, την 2α Ιουλίου.

Μετά την άλωση της Πόλης από τους σταυροφόρους της Δ΄ σταυροφορίας, το 1204, κάποια τεμάχια αρπάχτηκαν από τα στίφη των βαρβάρων και μεταφέρθηκαν στη Δύση. Ευτυχώς δεν χάθηκαν όλα. Είναι σίγουρο ότι ένα μέρος της Τιμίας Ζώνης παρέμεινε στην Κωνσταντινούπολη και μετά την ανακατάληψή της το 1261 από τον Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγο φυλασσόταν στο ναό των Βλαχερνών. Η μαρτυρία ανώνυμου Ρώσου προσκυνητή στην Κωνσταντινούπολη μεταξύ 1424-1453 είναι και η τελευταία σχετικά με την ύπαρξη της Αγίας Ζώνης στην Βασιλεύουσα. Είναι άγνωστο, τί απέγινε στη συνέχεια μετά την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως το 1453. Το μεγαλύτερο τμήμα της Τιμίας Ζώνης που σώζεται σήμερα φυλάσσεται

στη Μονή μας. Το τεμάχιο αυτό έφτασε στη Μονή με περιπετειώδη τρόπο.

Ο Μ. Κωνσταντίνος είχε κατασκευάσει ένα σταυρό που τον έπαιρνε μαζί του στις εκστρατείες για να προστατεύει τον ίδιο και το στράτευμά του. Στη μέση ο σταυρός είχε τεμάχιο Τιμίου Ξύλου· υπήρχαν επίσης θήκες, όπου είχαν τοποθετηθεί και άγια λείψανα των πιο σημαντικών μαρτύρων και ένα τεμάχιο της Τιμίας Ζώνης. Το σταυρό αυτό έπαιρναν στις εκστρατείες τους όλοι οι αυτοκράτορες. Σε μία εκστρατεία κατά των Βουλγάρων νικήθηκε από τον ηγεμόνα Ασάν ο αυτοκράτορας Ισαάκιος Β΄ Άγγελος (1185-1195). Ένας ιερέας έριξε στο ποτάμι το βασιλικό σταυρό, για να μη βεβηλωθεί από τους εχθρούς. Εκείνοι όμως τον βρήκαν και τον παρέδωσαν στον Τσάρο των Βουλγάρων Ασάν.

Οι Βούλγαροι δεν είχαν καλές σχέσεις με τους Σέρβους. Αυτές επιδεινώνονταν συνεχώς. Γύρω στα 1330, σε μία μάχη κατανικήθηκε ο βουλγαρικός στρατός από τον ηγεμόνα των Σέρβων μεγαλομάρτυρα Λάζαρο (†1389). Ο βασιλικός σταυρός πέρασε στα χέρια των Σέρβων. Μετά από σαράντα χρόνια ο Λάζαρος δώρισε στη Μονή Βατοπαιδίου το βασιλικό σταυρό του Μ. Κωνσταντίνου μαζί με το τεμάχιο του Τιμίου Ξύλου, το τεμάχιο της Τιμίας Ζώνης και τα άλλα άγια λείψανα. Πίσω από τον Τίμιο Σταυρό βρίσκεται γραμμένο στην σερβική γλώσσα το εξής:

«Λάζαρος, εν Χριστώ τω Θεώ Κνέζης της Σερβίας και Βασιλεύς Γραικίας, ανατίθημι το κραταιόν όπλον συν τη αχράντω Ζώνη της Πανάγνου μου, τη Μονή Βατοπαιδίου της Βασιλείας μου». Από τότε φυλάσσεται στο ιερό βήμα του καθολικού, δηλαδή του κεντρικού ναού της Μονής.

Πρέπει να αναφέρουμε και μία άλλη παράδοση που διασώζεται στη Μονή Βατοπαιδίου.. Σύμφωνα με αυτήν η Τιμία Ζώνη αφιερώθηκε από τον αυτοκράτορα Ιωάννη ΣΤ Καντακουζηνό (1341-1354), ο οποίος στη συνέχεια παραιτήθηκε από το αυτοκρατορικό αξίωμα, έγινε μοναχός με το όνομα Ιωάσαφ και μόνασε στη Μονή Βατοπαιδίου.

.Σήμερα στη Μονή Βατοπαιδίου διαφυλάσσονται τρία άνισα τμήματα της Αγίας Ζώνης, σε τρεις αργυρόχρωμες θήκες, χωρίς όμως και τα τρία να απαρτίζουν την αρχική τους έκταση. Το πρώτο και μεγαλύτερο κομμάτι παραμένει πάντοτε στη Μονή προς αγιασμό. Προέκυψε δε αυτό κατά την μεταφορά της προς την Μονή Ιβήρων, όταν οι μοναχοί της υπέφεραν από χολέρα. Το δεύτερο, μικρό, περιέρχεται εκτός της Μονής, για λόγους εξαγνιστικούς των χριστιανών από λοιμικά νοσήματα, πάντοτε όμως με συνοδεία ομάδος Πατέρων της Μονής. Το τρίτο, το μικρότερο, είχε χαθεί όταν κάποτε στάλθηκε μέσα σε ασημένια θήκη προς αγιασμό, στη Χαλκιδική. Τον ιερομόναχο που το συνόδευε συνέλαβαν στο δρόμο ληστές, οι οποίοι, αφού πήραν την θήκη, άφησαν το περιεχόμενό της στο δάσος, χωρίς να του δώσουν σημασία. Λέγεται, ότι ένας βοσκός που είχε ακούσει το περιστατικό, βλέποντας λάμψη σε εκείνη τη θέση πήγε, το παράλαβε και, στη συνέχεια, το απέδωσε πάλι στη Μονή .

Ἀπολυτίκιον-Ήχος πλ. δ΄.

Θεοτόκε ἀειπάρθενε, τῶν ἀνθρώπων ἡ σκέπη, Ἐσθῆτα καὶ Ζώνην τοῦ ἀχράντου

σου σώματος, κραταιὰν τῆ πόλει σου περιβολὴν ἔδωρήσω, τῷ ἀσπόρῳ τόκῳ σου ἄφθαρτα διαμείναντα, ἐπὶ σοὶ γὰρ καὶ φύσις καινοτομεῖται καὶ χρόνος, διὸ δυσωποῦμέν σε, εἰρήνην τῆ πολιτεία σου δώρησαι, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον

Ἦχος β΄.-Τὴν ἐν πρεσβείαις.

Τὴν θεοδόχον γαστέρα σου Θεοτόκε, περιλαβοῦσα ἡ Ζώνη σου ἡ τιμία, κράτος τῆ πόλει σου ἀπροσμάχητον, καὶ θησαυρὸς ὑπάρχει, τῶν ἀγαθῶν ἀνέκλειπτος, ἡ μόνη τεκοῦσα ἀειπάρθενος.

Β.Οι Συρο -Ιακωβίτες για την Τιμία Ζώνη

Οι Συρο -Ιακωβίτες εἶναι μονοφυσίτες και σύμφωνα με την εκκλησιαστικὴ τους παράδοση κατέχουν το αρχαιότατο Θεομητορικό κειμήλιο ,την Αγία Ζώνη της Παναγίας ,που μεταφέρθηκε μαζί με τα λείψανα του Αποστόλου Θωμά από την Ινδία ,όπου μαρτύρησε, στην Ἐδεσσα κατά τα τέλη του 4ου αἰώνα.(Ιγνάτιος-Ιάκωβος III ,σελ 83-87).

Ἐνα αἰώνα αργότερα μεταφέρθηκε η Αγία Ζώνη στην Ἐμεσσα (Homs) ,που ἦταν μία

από τις σπουδαιότερες πόλεις της Συρίας κατά τους Ρωμαϊκούς χρόνους. (Asaad 1940 8-27)

Εκεί φυλάσσεται μέχρι σήμερα σε ένα μικρό αρχαίο ναό που ονομάζεται «Αγία Ζώνη».

Αυτός ο μικρός ναός κατασκευάστηκε κατά τον πρώτο αιώνα και γύρω στον 15ο-16ο αιώνα τον αντάλλαξαν οι Ορθόδοξοι με τους Συρο-Ιακωβίτες ,χωρίς να γνωρίζουν ότι περιείχε αυτόν τον μεγάλο θησαυρό. Ο σημερινός μικρός ναός φαίνεται ότι χτίστηκε στην θέση του μεγάλου καθεδρικού Βυζαντινού ναού της Θεοτόκου, που αναφέρει ένας από τους μοναχούς του Αγίου Βάσσου το 478 ,στο πλαίσιο προσκυνηματικού ταξιδιού. Ο Βυζαντινός αυτός ναός μάλλον καταστράφηκε κατά την διάρκεια κάποιας αραβικής εισβολής, κατά την οποία καταστράφηκαν και άλλοι μεγάλοι ναοί, για να μεταφερθούν ή να χρησιμοποιηθούν οι πέτρες του σαν οικοδομικό υλικό στην ανέγερση τεμένους .(Guyer ,1914,217-231-Butler ,1929,170-171,-Θεομητορικά προσκυνήματα στον Λίβανο ,Αρχιμ.Αλεξίου Nassour)

Ο Πατριάρχης των Συρο-Ιακωβιτών Ιγνάτιος-Ιάκωβος ΙΙΙ ανακάλυψε τον Αύγουστο του 1953 ένα έγγραφο του 1852, το οποίο βεβαίωνε ότι, όταν έγινε η ανοικοδόμηση του παλαιού θυσιαστηρίου, βρέθηκε η ζώνη της Θεοτόκου. Όταν δε ο Πατριάρχης όρισε να συνεχίσουν οι εργασίες με επιμέλεια, βρέθηκε στην βάση της Αγίας Τράπεζας μία μικρή λάρνακα ,που περιείχε ένα δερμάτινο μπουκαλάκι.

Μέσα σε αυτό φυλασσόταν μία υφασμάτινη ζώνη, μήκους 74 εκατοστών, πλάτους 5 εκατοστών και πάχους 2 χιλιοστών. Ύστερα από επισταμένη εξέταση του υφάσματος από την Διεύθυνση Αρχαιολογίας, το πόρισμα της επιτροπής στις 16 Αυγούστου 1953 έγραφε τα εξής.

«Το φιαλίδιο και η μικρή λάρνακα είναι της Βυζαντινής περιόδου, ενώ το ύφασμα ανήκε σε παλιότερη εποχή που ανάγεται στην εποχή των Ρωμαίων»

(Η γνωμοδότηση της Διεύθυνσης Αρχαιολογίας περί της ζώνης, Δαμασκός 16 Αυγούστου 1953. Nasrallah 1971, σελ. 65).

Παρατηρήσεις

Στην μελέτη του -ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΙΒΑΝΟΥ- ο Αρχι. Αλέξιος Nassour σημειώνει και τα εξής.

-Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης στο Συναξάρι του αναφέρει ότι η μεταφορά της Αγίας Ζώνης στην Κων/πολη έγινε κατά την βασιλεία του Αρκαδίου (395-408 μ.Χ) από την επισκοπή Ζήλας της Καππαδοκίας, όπου φυλασσόταν και όχι από τα Ιεροσόλυμα. Αυτό το γεγονός δημιουργεί τις εξής εύλογες απορίες.

A. Η Επισκοπή Ζήλας ανήκε στην Μητρόπολη Εδέσσης;

B. Η Ανακομιδή αυτή αφορούσε σε ένα τμήμα της Αγίας Ζώνης, ενώ το άλλο παρέμεινε στην Έδεσσα μέχρι το τέλος του 5ου αιώνα, από όπου μεταφέρθηκε στον Θεομητορικό ναό της Εμμέσσης (Homs);

-Η διήγηση για την εύρεση της Τιμίας Ζώνης από την ιστοσελίδα Syrian Orthodox Archbishopric of Homs and Hama έχει ως εξής.

MOVIMENTI DELLA SACRA CINTURA

San Tommaso prese la cintura, quando piu` tardi ritorno` in India, e la tenne con se fino alla sua morte.

Secoli dopo la morte di san Tommaso, la cintura venne presa insieme alle sue reliquie.

Alla fine del 4 secolo nell`anno 394 D.C. la cintura viaggio dall`India fino a Urfa insieme alle reliquie di san Tommaso.

Nell'anno 476 D.C. la cintura e le reliquie del martire san Bassus, vennero portate a Homs da un padre chiamato fratello Daoud al-Tur Abdyni e vennero lasciate alla chiesa di Santa Maria dove furono trovate.

Da allora la chiesa venne chiamata e conosciuta come la chiesa della Sacra Cintura o UM al-Zenar.

RINNOVO DELLA CHIESA E SCOPERTA DELLA CINTURA.

Durante un periodo di tempo dovuto a una situazione instabile, i cittadini di Homs, murarono la sacra cintura dentro l'altare in un contenitore di metallo. La cintura

rimase murata fino all'anno 1852 quando i Siriaci intrapresero il restauro e rinnovo della loro chiesa, durante il periodo del vescovo Julius Butros, che più tardi divenne il Patriarca Butros IV (1872-1884). Quando la chiesa fu demolita, trovarono la cintura della Vergine Maria in un contenitore di metallo nel centro dell'altare. La gente fu molto lieta di riavere ancora la sacra cintura. Essi la rimisero nelle stesse condizioni in cui fu trovata e misero sopra una larga pietra e incisero sopra la lastra (nell'antica lingua siriano-aramaica cioè il CARSCIONI) la data della ristrutturazione 1853, periodo della rielezione del vescovo Julius Butros e incisero anche il nome dei donatori della chiesa. Incisero inoltre sulla lastra che la chiesa datava dal 59 D.C. e che per diverse ragioni, una delle quali le persecuzioni, i padri della chiesa murarono la cintura dentro l'altare.

La cintura restò lì dimenticata per un centinaio di anni fino a quando Dio volle che questo tesoro di valore fosse ridato ai credenti come segno della sua benevolenza.

Dio rivelò questo al patriarca il venerato Ignazio Efrem I Barsoum che disse nella sua patriarcale dichiarazione: "Alla fine dell'aprile 1953, quando noi cercavamo un libro di storie e sermoni scritto in CARSCIONI, abbiamo trovato un volume con la copertina fatta di diverse pagine di carta incollate una sull'altra." (Trecento anni prima essendoci penuria di cartone, i medio-orientali usavano rilegare i loro manoscritti in questa maniera o con un pezzo di legno avvolto in pelle o con pesante stoffa). Quando aprirono la pelle che ricopriva la copertina, trovarono 46 lettere scritte in Carscioni antica lingua aramaica riguardanti la diocesi di Homs, scritti più di un centinaio di anni prima. Una, di queste lettere scritta in Carscioni nell'anno 1852, misurava 28 per 20 cm. Era stata scritta dai capi delle diocesi di Homs, Damasco, Sadad, Fairuze e Meskene ai capi della città di Mardin e al patriarca del monastero Zafaran, sulle condizioni delle loro diocesi. Essi

menzionarono che quando per ordine del vescovo della diocesi Butros Musally, essi demolirono la chiesa nominata Nostra Signora Um al-Zenar in Homs per allargarla e rinnovarla e per mettere un soffitto in legno, essi trovarono la cintura della Vergine Maria posta in un contenitore nel centro dell'altare e cio' procurò loro una grande gioia. Basato su questa affermazioni, il patriarca Efrem Barsoum esaminò l'altare, una mattina del 20 luglio 1953. Vi trovò una lastra di pietra e sotto di essa un vecchio bacino di pietra con un coperchio di ottone. Dentro c'era un vaso rotto e dentro c'era avvolta la sacra cintura. In un angolo sulla cima del vaso si trovò anche un tubo di metallo contenente un osso cavo che sembrava avere dentro un pezzo di pelle o una carta spessa che non era stata toccata. I pezzi del vaso furono raccolti e conservati. La notizia di questa scoperta, velocemente si propagò dappertutto nella città di Homs e la gente di tutta la cristianità si affollò nella chiesa per ricevere la sacra cintura come una benedizione.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ.

Πηγή: ιστοσελίδα .Syrian Orthodox Archbishopric of Homs and Hama.

The two stone plates, one with a hole inside where the Holy Girdle was kept, and the other one which was covering the first stone plate with an inscription about it.-

Η πέτρα της Αγίας Τράπεζας με την τρύπα που βρέθηκε η λάρνακα με την Ζώνη

The Altar-O χώρος που φυλάσσεται η Ζώνη

Ειδικοί της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας εξετάζουν το τμήμα της Ζώνης

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ.

Για την συγγραφή του παραπάνω άρθρου χρησιμοποιήθηκαν τα εξής βοηθήματα.

A, Μεγάλος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

B. Συναξαριστής των δώδεκα μηνών του ενιαυτού-Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου.

Γ. Τα Θεομητορικά προσκυνήματα στον Λίβανο. Αρχιμ. Αλεξίου Nassour. Διδακτορική διατριβή 2005.

Δ. Την ιστοσελίδα .Syrian Orthodox Archbishopric of Homs and Hama.

Ε. Η Εύρεση της Τιμίας Ζώνης της Θεοτόκου στην Σαντορίνη.(Ματθαίου Ε.Μηνδρινού).

Πηγή: fdathanasiou.wordpress.com